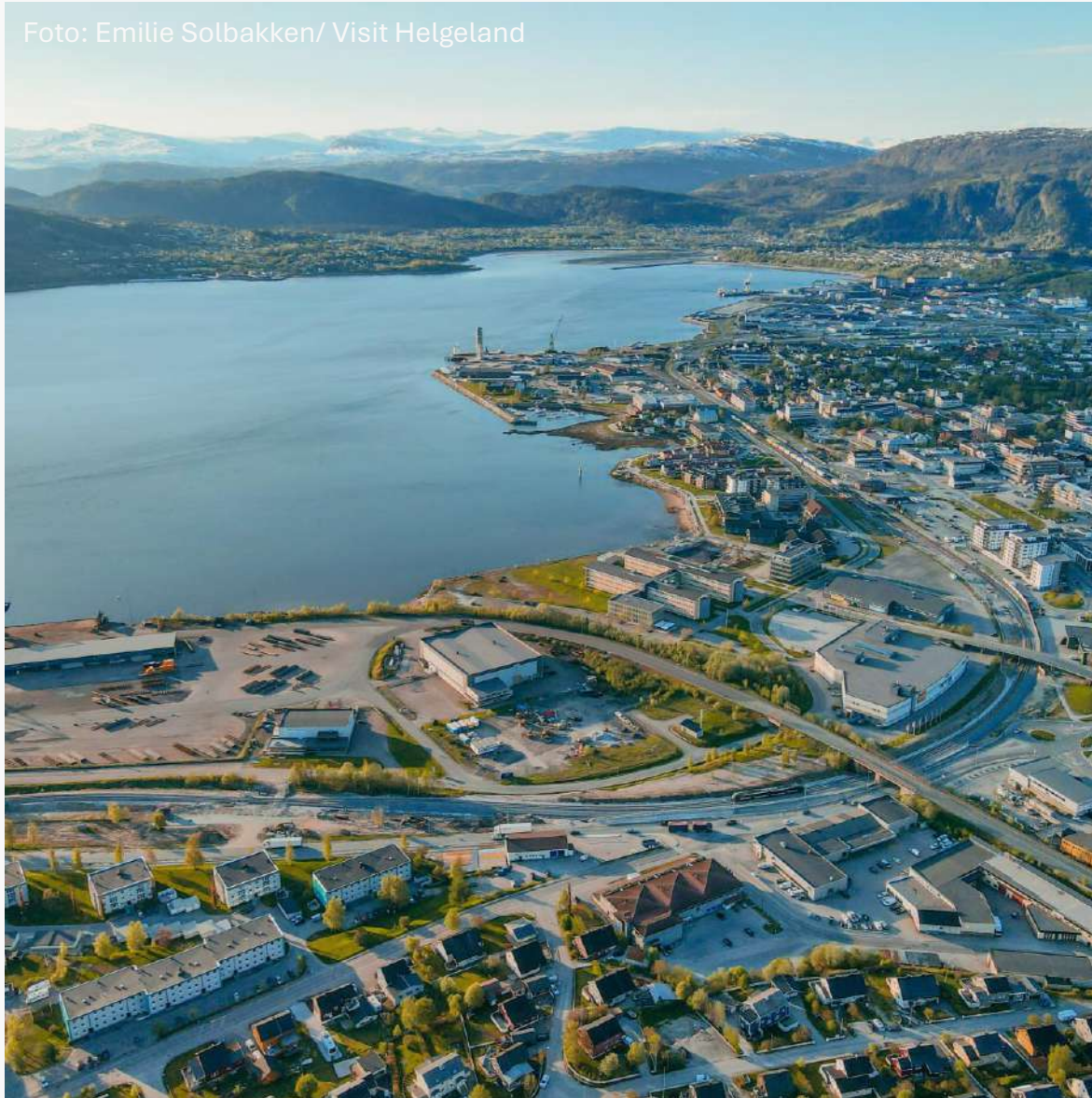

Foto: Emilie Solbakken/ Visit Helgeland

& KPB

Utvikling i Rana

November 2025

Finansiert av:

Om KPB

KPB er et innovasjons- og analyseselskap som tilbyr et bredt spekter av tjenester til offentlige og private kunder.

Vi hjelper våre kunder med å samle, strukturere og transformere data, for så å analysere og visualisere dette. Vårt mål er å gjøre data til anvendelig kunnskap, som igjen kan skape verdi.

20 års erfaring med datadrevet innsikt gjør at vi i dag er blant de ledende selskapene i Norge når det kommer til konjunkturovervåkning, markedsanalyser, ringvirkningsstudier, samt tematiske analyser.

Våre kunder finnes over hele Norge og inkluderer Equinor, Norges Bank og Sparebank 1 Nord-Norge. I tillegg har KPB et sterkt utviklingsmiljø som tilrettelegger for vekst i eksisterende næringsliv og gründerbedrifter.

KPB takker Rana Utvikling og Mo Industripark for oppdraget.

Sammendrag

Rana har over tid hatt positiv vekst i både sysselsetting, omsetning og verdiskaping, drevet av et sterkt industrimiljø, et voksende tjenestesegment og særlig Mo Industripark som står for en stor del av økonomien, eksporten og sysselsettingen i kommunen.

Den siste perioden viser imidlertid en mer nedadgående trend. Industrien har fått et tydelig fall etter rekordårene 2021–2022, arbeidsledigheten har økt, flere næringer har opplevd sysselsettingsnedgang fra 2023 til 2024, og det skapes færre nye jobber. Eksportverdiene er også redusert som følge av lavere priser.

Samtidig er Rana fortsatt en av Nord-Norges mest robuste næringskommuner, med sterk eksport, stor leverandørindustri og betydelig regional tiltrekningskraft gjennom høy innpendling og et variert arbeidsmarked.

Næringsstruktur og bedriftsetablering/overlevelse

Foto: Mo Industripark

Interaktiv visualisering av sysselsettingsdata

Vi har laget et eget verktøy i Microsoft Power BI som muliggjør filtrering av sysselsettingsdata basert på blant annet alder og kjønn.

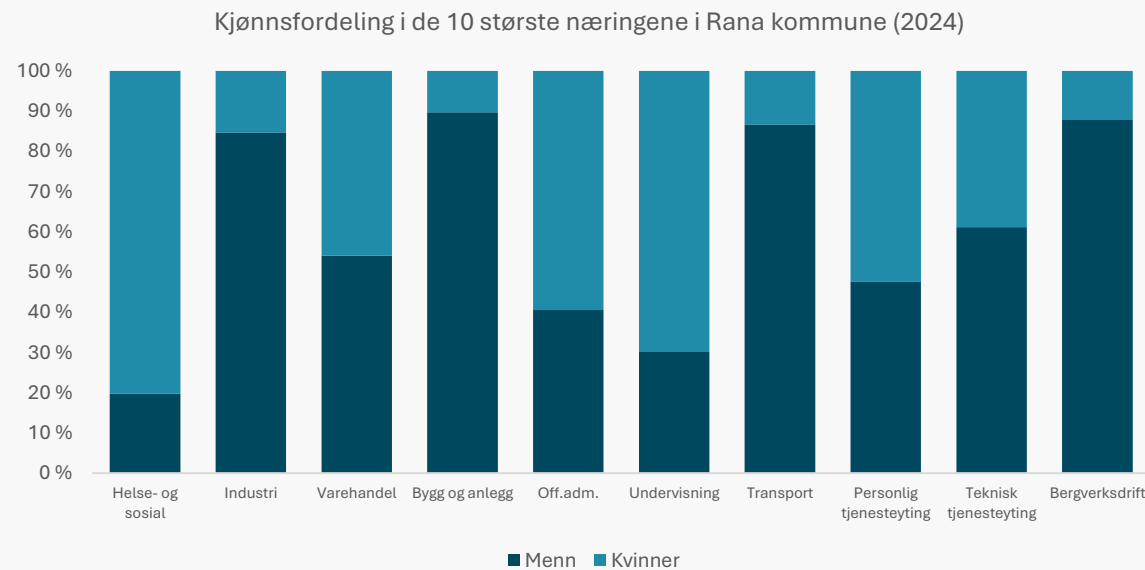
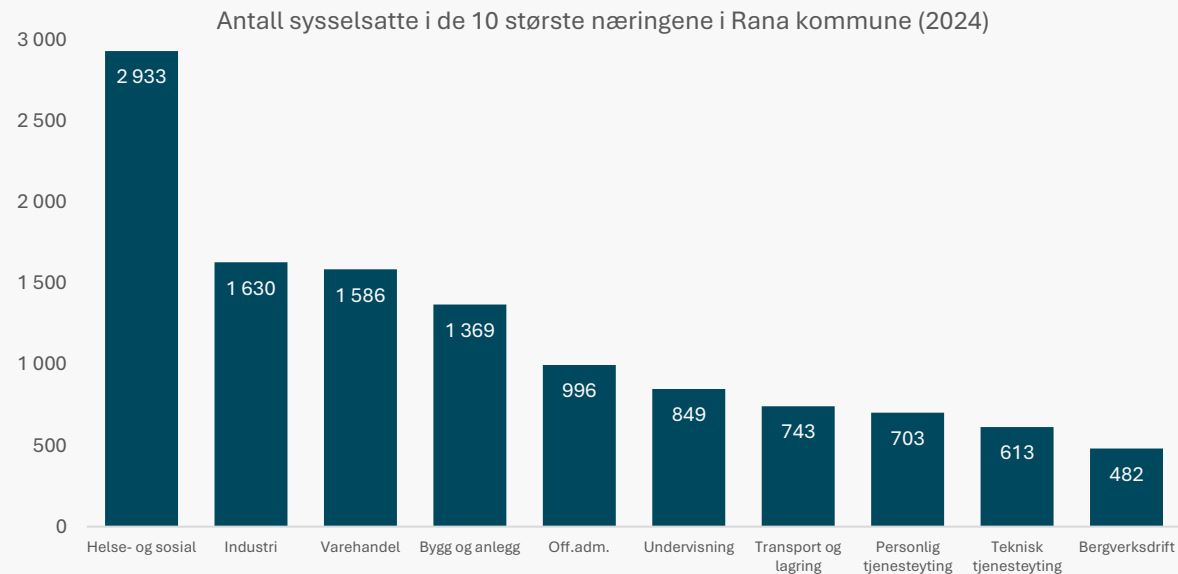
Klikk på [denne linken](#)

**Merk at det kan være små avvik i forhold andre data på sysselsetting som presenteres i denne indeksen. Dette skyldes at SSB i enkelte tilfeller har anonymisert data. I disse tilfellene har vi benyttet data for sist tilgjengelige år. Feilmarginen anses som liten.*

Syssselsetting

Det er flest sysselsatte i Rana innen helse- og sosialtjenester, som utgjør 21 prosent av den totale sysselsettingen i kommunen.

Fordelt på kjønn er næringene industri, bygg og anlegg, transport og bergverksdrift tydelig mannsdominerte. Tilsvarende er det en tydelig overvekt av kvinner innen helse- og sosialtjenester, undervisning og offentlig administrasjon.

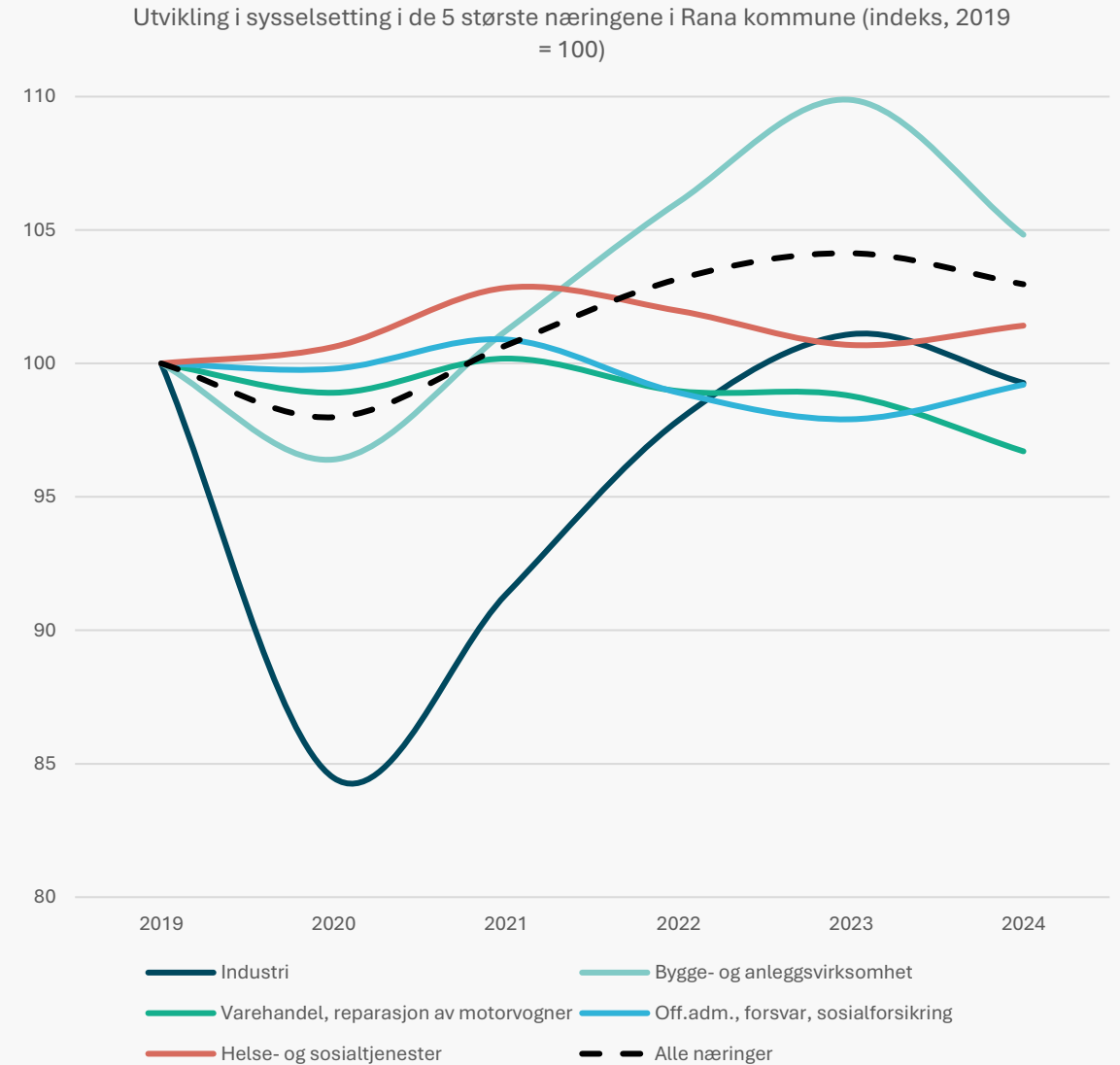

Sysselsetting

De siste 5 årene har sysselsettingen i Rana økt med 3 prosent. Blant næringene med flest sysselsatte var veksten størst innen bygg og anlegg (5 prosent). Også innen helse- og sosialtjenester økte sysselsettingen (1,4 prosent), mens resten av de største næringene opplevde en nedgang.

Blant øvrige næringer hadde personlig (18 prosent) og teknisk tjenesteyting (11 prosent), samt bergverksdrift og utvinning (16 prosent) størst vekst i perioden.

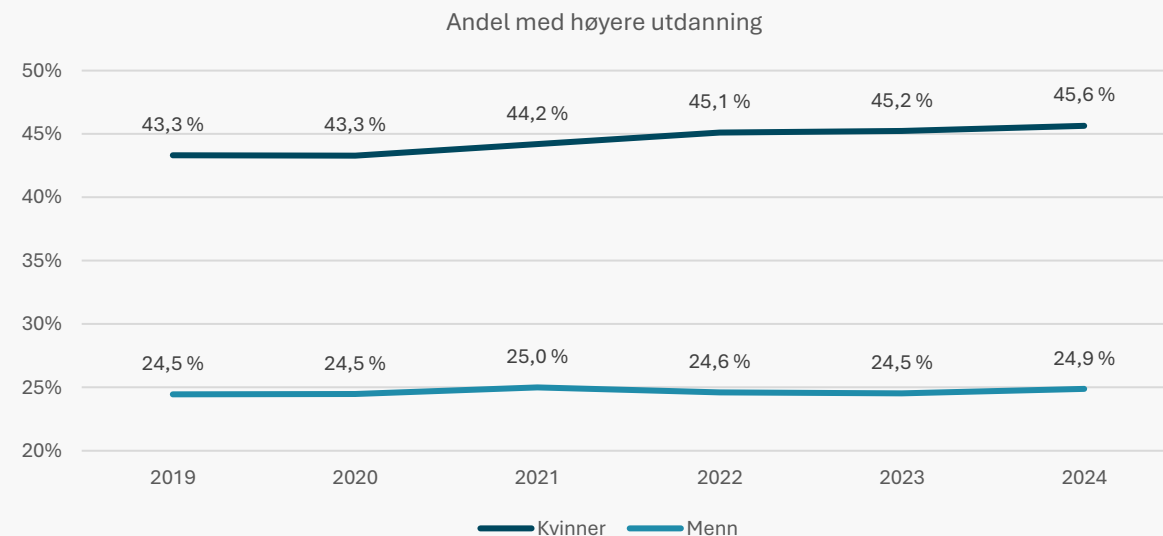
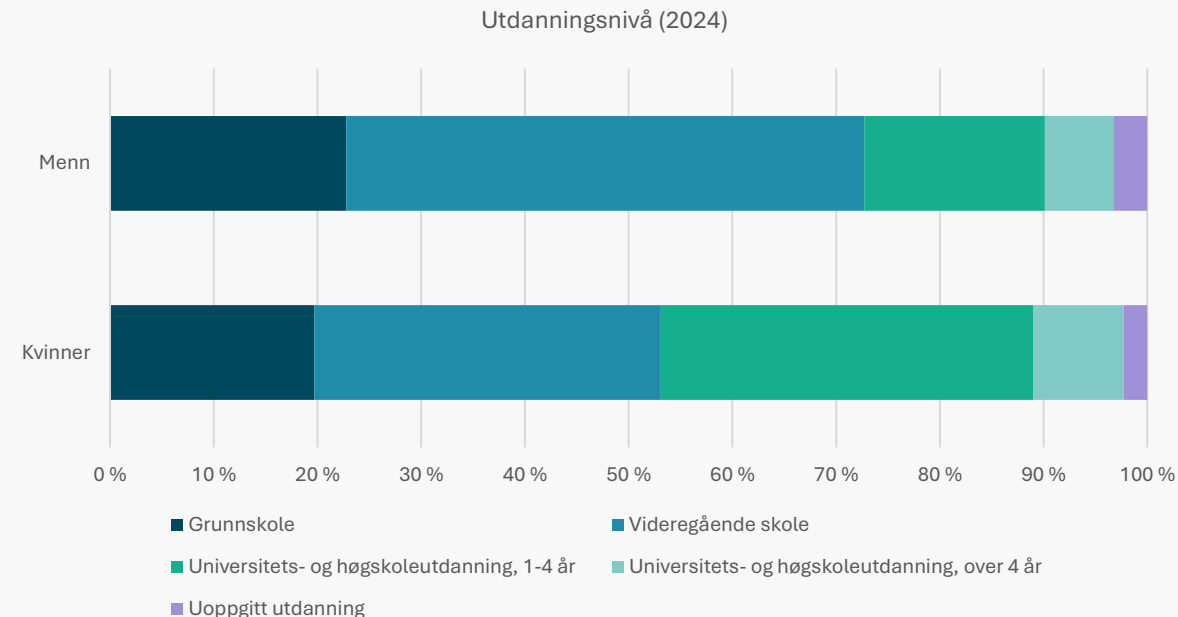
Fra 2023 til 2024 var det kun offentlig administrasjon og helse- og sosialtjenester som økte, mens resten av næringene i Rana hadde en nedgang i sysselsettingen.

Sysselsattes utdanningsnivå

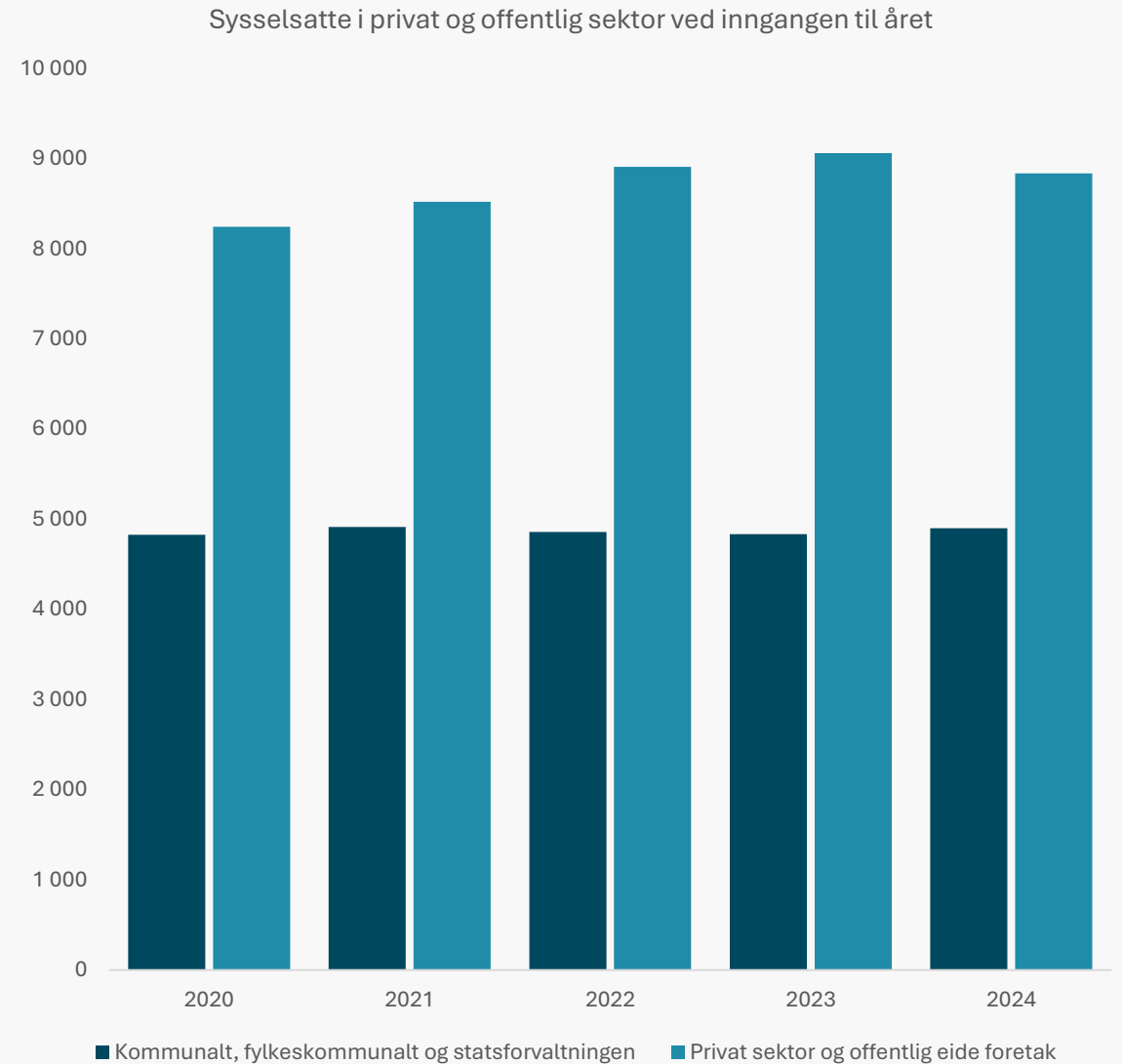
Det er en større andel med høyere utdanning blant kvinner enn menn i Rana. For kvinner har andelen økt jevnt de siste årene, mens den for menn har ligget mer stabilt.

Forskjellene i utdanningsnivå mellom kvinner og menn kan sees i sammenheng med kjønnsfordelingen i de største næringene. Flest kvinner jobber blant annet innen helse, utdanning og offentlig administrasjon – alle næringer med større innslag av høyere utdanning. Til sammenligning jobber flest menn innen industri, bygg og anlegg og transport, næringer med mye fagarbeidere.

Privat og offentlig sysselsetting

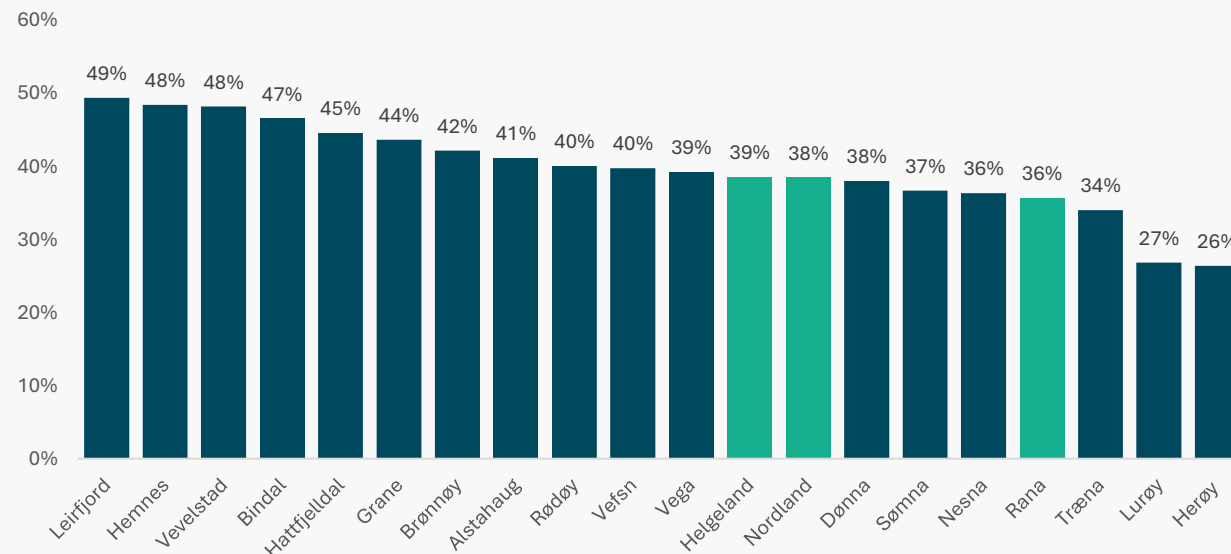
Ved inngangen til 2024 jobbet nærmere 9.000 av de sysselsatte med arbeidssted i Rana innen privat sektor. Andelen sysselsatte i privat sektor har vært jevnt rundt 8.000-9.000 de siste fem årene.

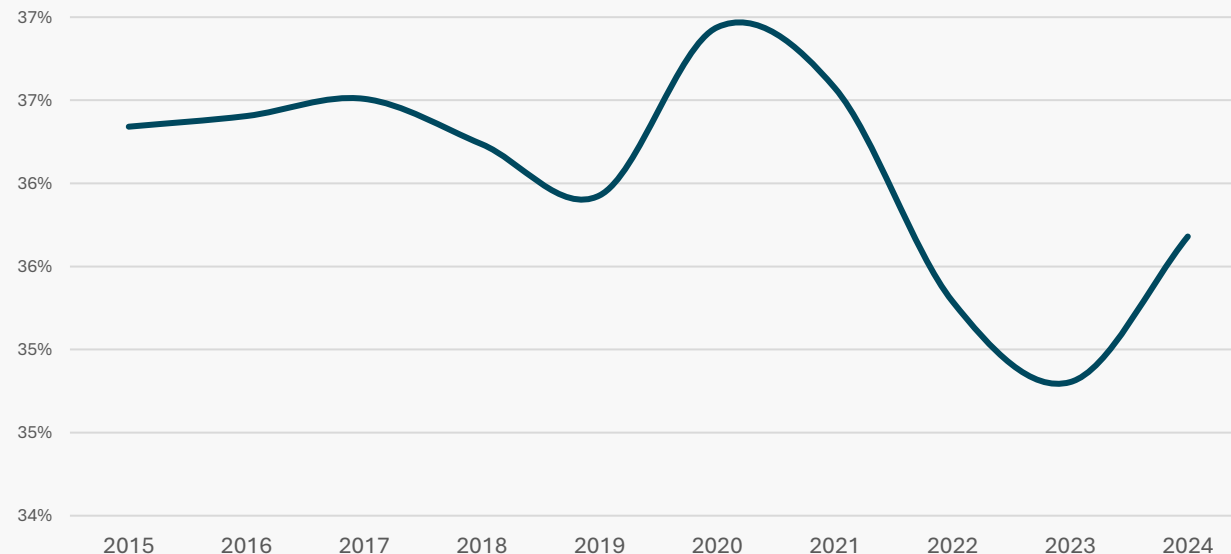
Andel sysselsatte i offentlig sektor

36 prosent av de sysselsatte i Rana jobbet i offentlig sektor ved inngangen til 2024. Andelen i Rana er lav sammenlignet med nærliggende kommuner, og lavere enn både Helgeland og Nordland som helhet.

Andel sysselsatte i offentlig sektor(2024)

Utvikling i andel sysselsatte i offentlig sektor i Rana kommune

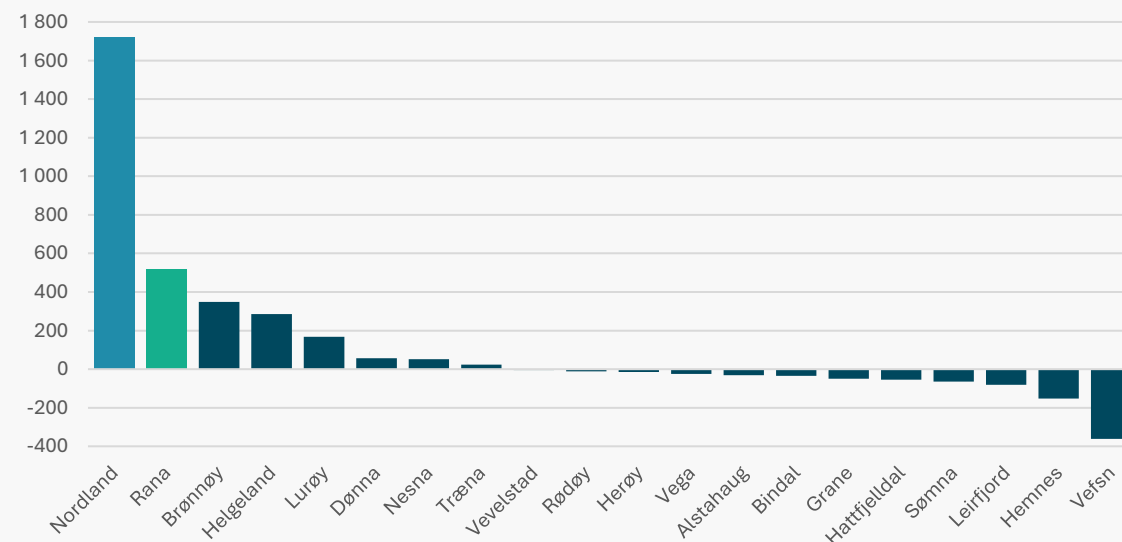
Jobbskaping

De siste 5 årene økte antall sysselsatte i Rana kommune med 520, tilsvarende en sysselsettingsvekst på 3 prosent.

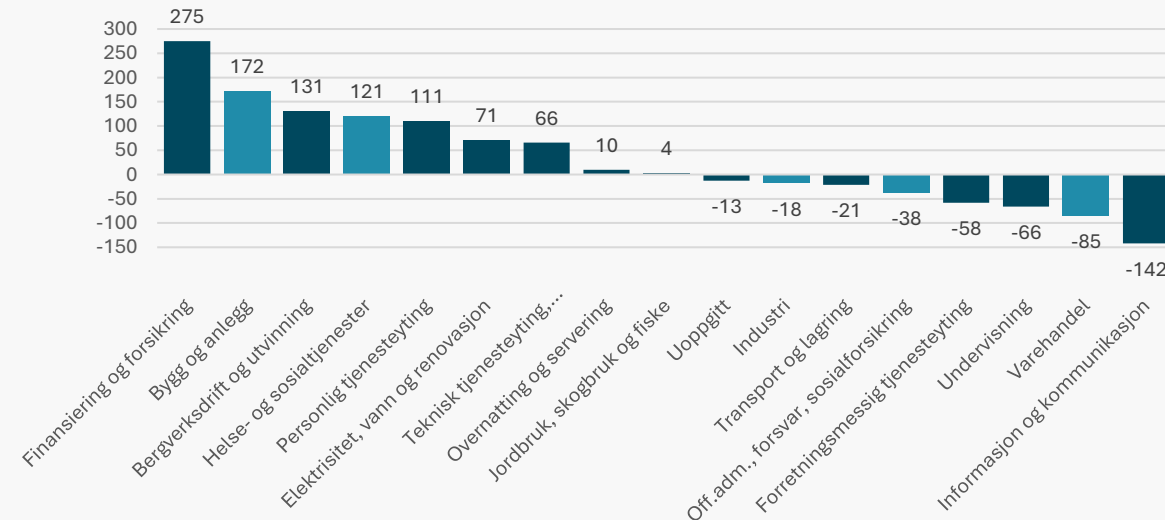
Blant næringene med flest sysselsatte har det i perioden vært en økning innen bygg og anlegg og helse og sosialtjenester, mens resterende har opplevd en nedgang.

Målt i antall nye jobber var veksten størst innen bygg og anlegg, bergverksdrift og helse- og sosialtjenester. Finansiering og forsikring har i rene tall hatt størst vekst, men dette kommer av en endring i næringstilhørigheten for Evry Card Services, og det meste er dermed ikke nye jobber.

Netto jobbskaping på Helgeland (2019-2024)

Netto jobbskaping i Rana kommune i perioden 2019-2024
(Lys farge er de 5 næringene med flest sysselsatte)

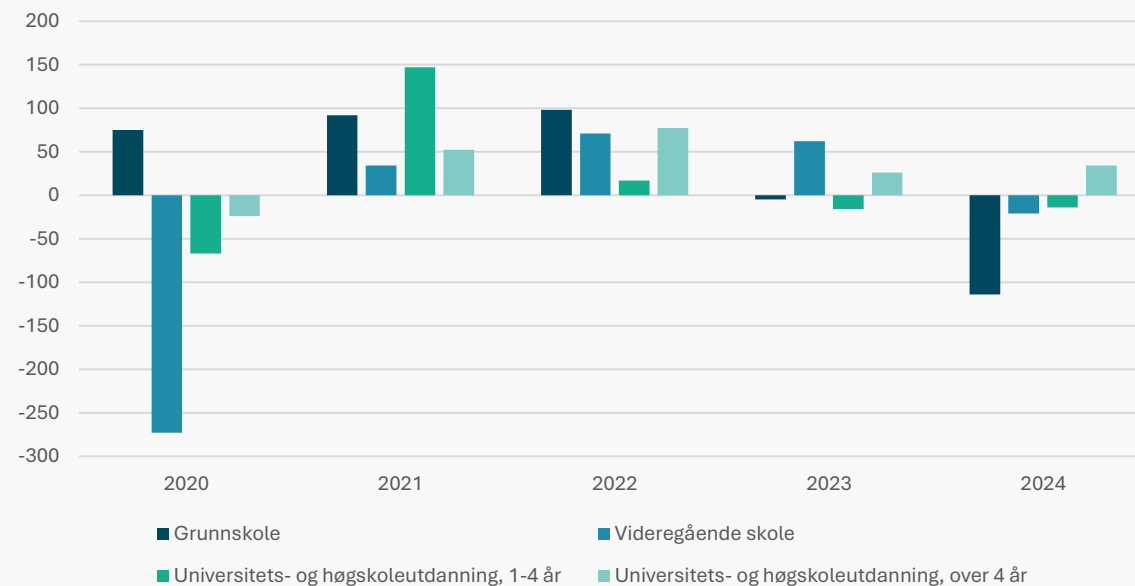

Jobbskaping etter utdanningsnivå og kjønn

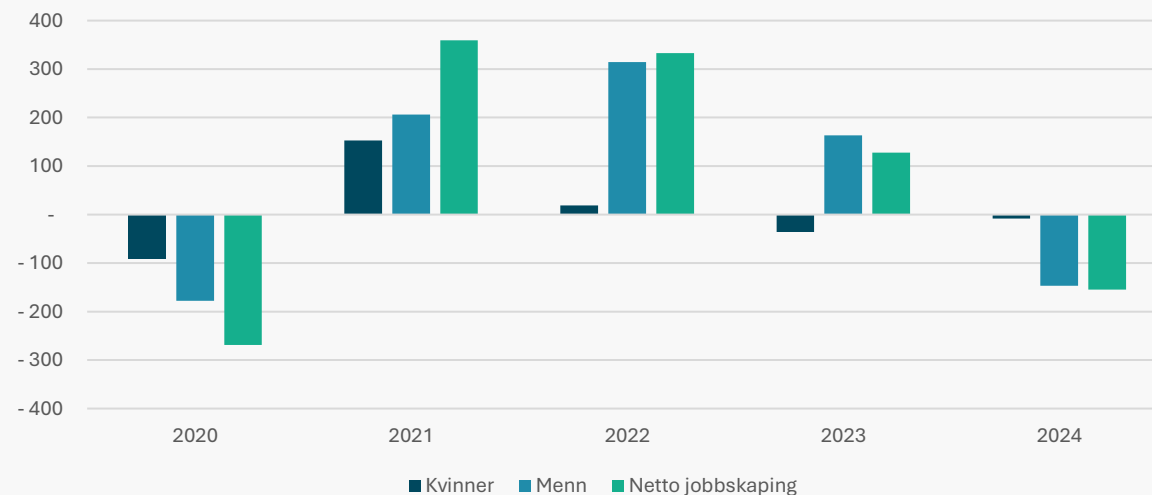
I løpet av de fem siste årene har jobbskapingen vært størst for sysselsatte med høyere utdanning. I snitt har det blitt skapt nærmere 250 nye jobber for de med universitets- og høgskoleutdanning. Til sammenligning ble det skapt 146 netto nye jobber for de med grunnskole som høyeste utdanning. For de med videregående utdanning som høyeste utdanningsnivå ble det nærmere 130 færre jobber i samme periode.

Jobbskapingen har i all hovedsak vært drevet av menn, med i sum 360 netto nye jobber i løpet av de siste fem årene. Til sammenligning har jobbskapingen for kvinner vært 36 nye jobber. Nedgangen i 2020 skyldes i stor grad korona, mens det i 2024 har vært et fall som følge av nedleggelsen av Freyr.

Jobbskaping i Rana kommune etter utdanningsnivå (2020-2024)

Jobbskaping for menn og kvinner i Rana kommune

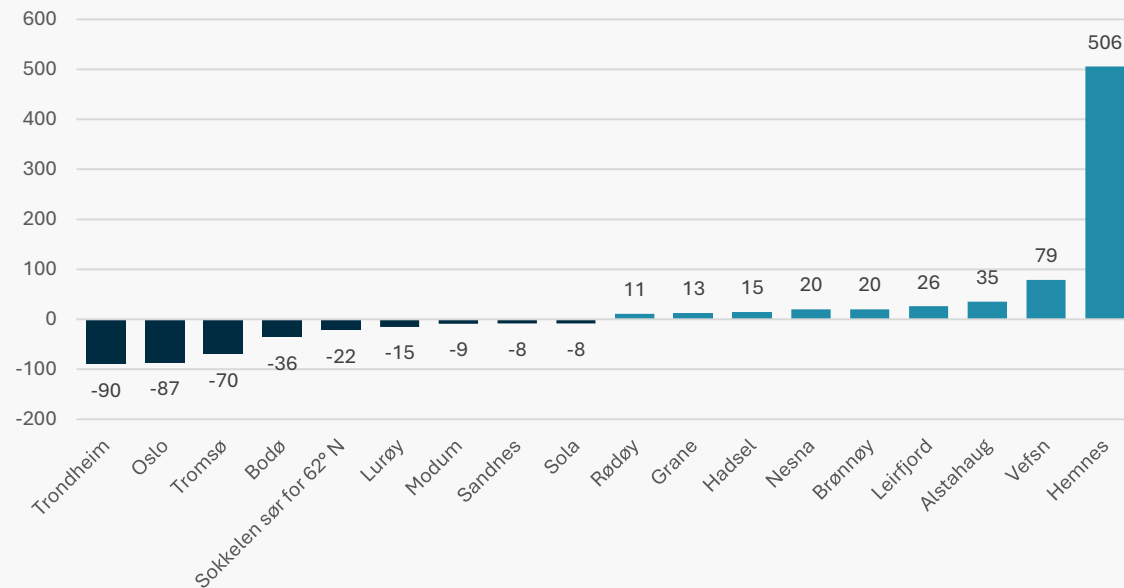

Pendling inn og ut av Rana

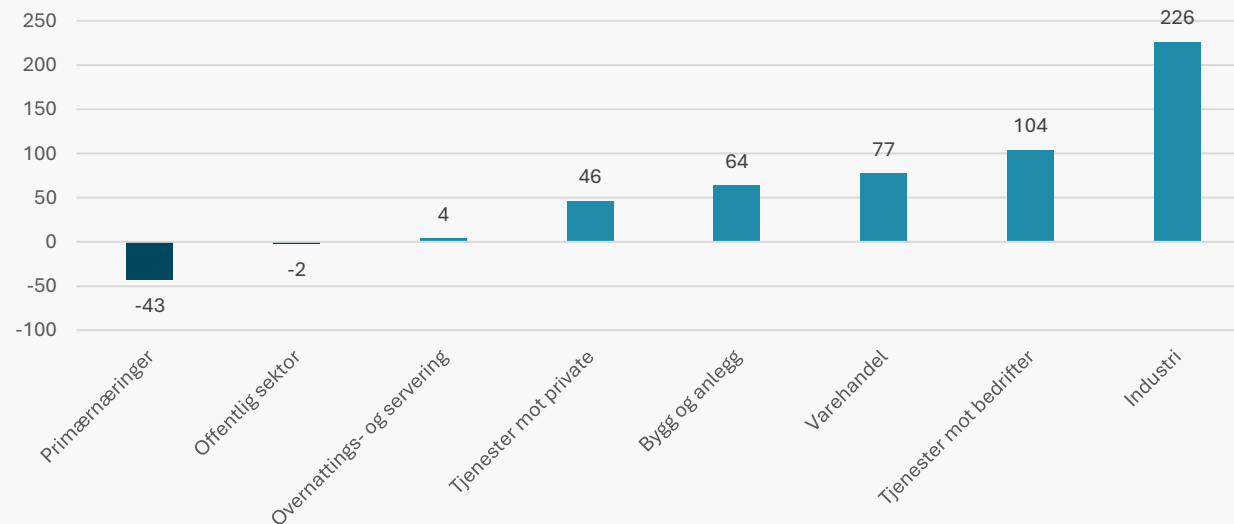
I sum var det 380 flere personer som pendlet inn til Rana enn det som pendlet ut. Om lag 70 prosent av de som pendlet inn kom fra Hemnes. Av de som pendlet ut av Rana pendlet flesteparten til Trondheim, Oslo og Tromsø, samt Bodø.

Som en stor industrikommune, er det ikke overraskende at innpendlingen var størst til industrien. Andre næringer med høy innpendling var tjenester mot bedrifter, varehandel, samt bygg- og anlegg. Av de som bor i Rana kommune, men pendler til jobb er det flest innen primærnæringer og offentlig sektor.

Nettoppendling, Rana (2024)

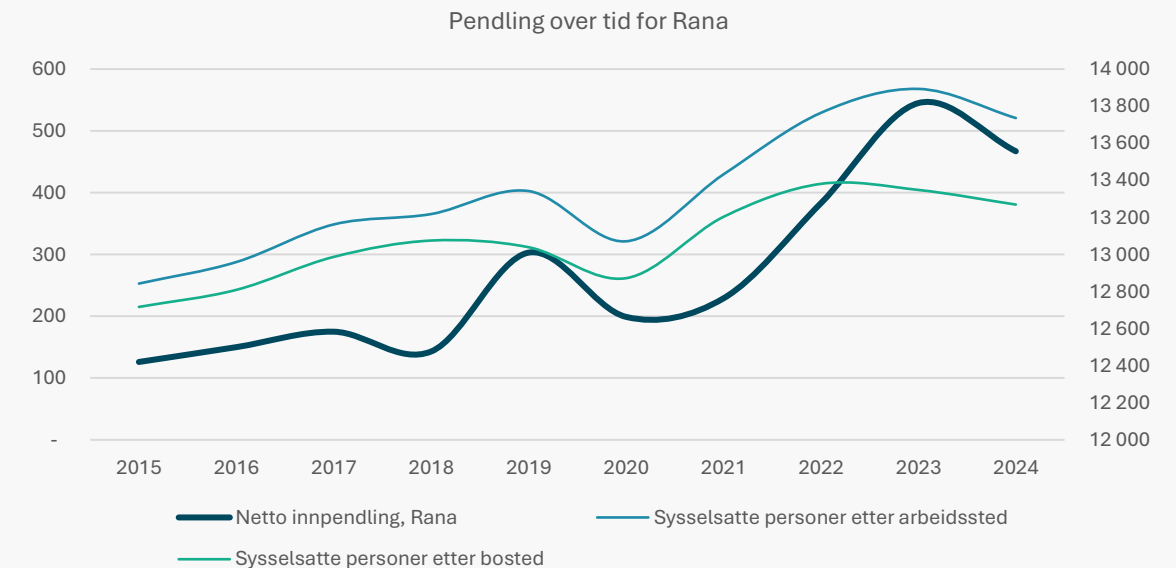
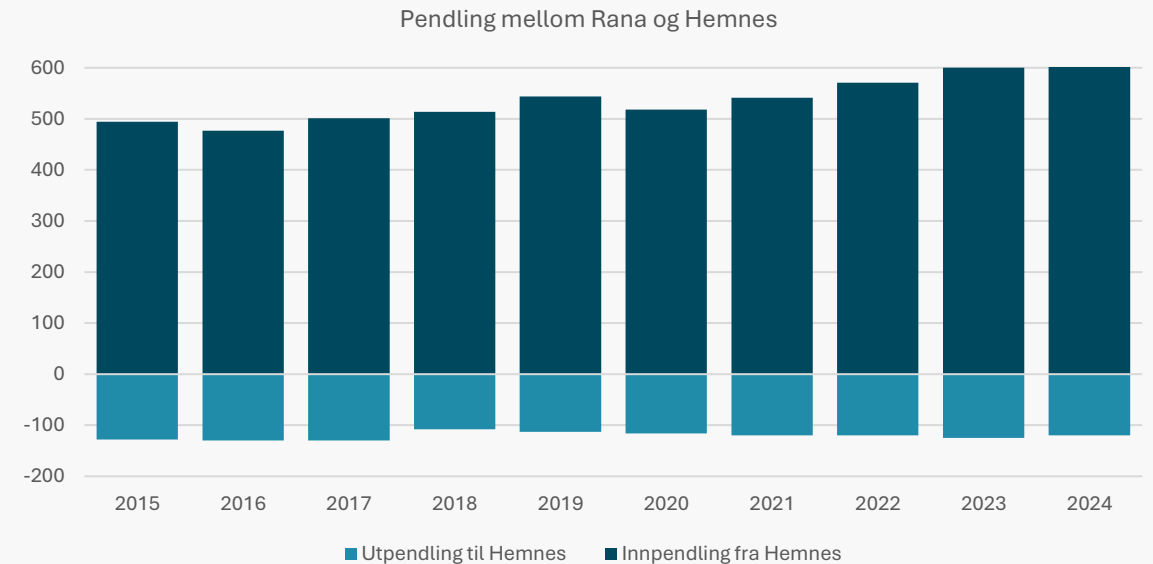
Pendling etter næring, Rana (2024)

Pendling inn og ut av Rana

Hemnes skiller seg ut som svært integrert med Rana som arbeidsmarked, og de siste årene har stadig flere pendlet fra Hemnes til Rana. I 2024 var det 626 personer som pendlet denne veien. Omvendt har antallet pendlende fra Rana til Hemnes vært svært stabilt, med rundt 120 pendlere årlig.

Nettoinnpendlingen til Rana har de siste ti årene økt jevnt, foruten om en nedgang under koronapandemien, og fra 2023 til 2024.

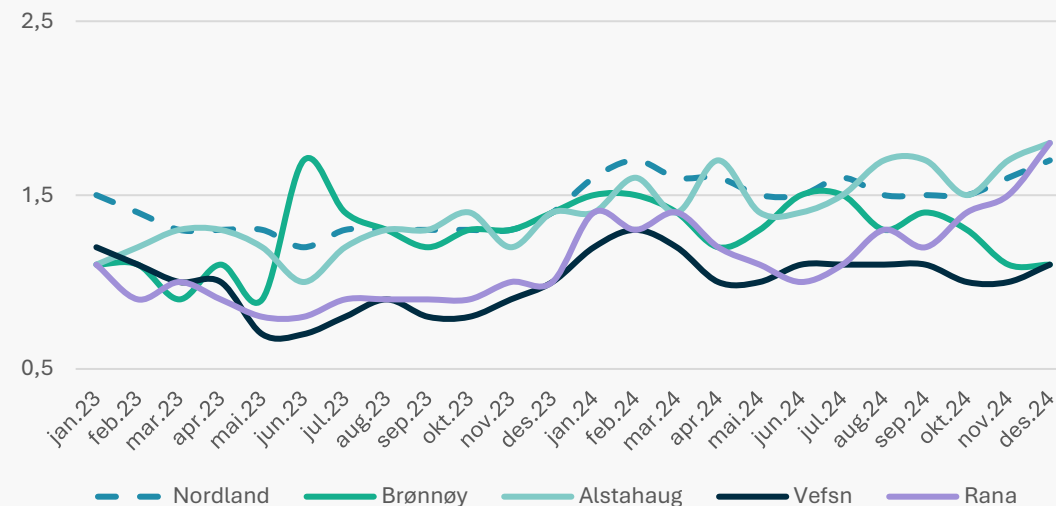

Arbeidsledighet

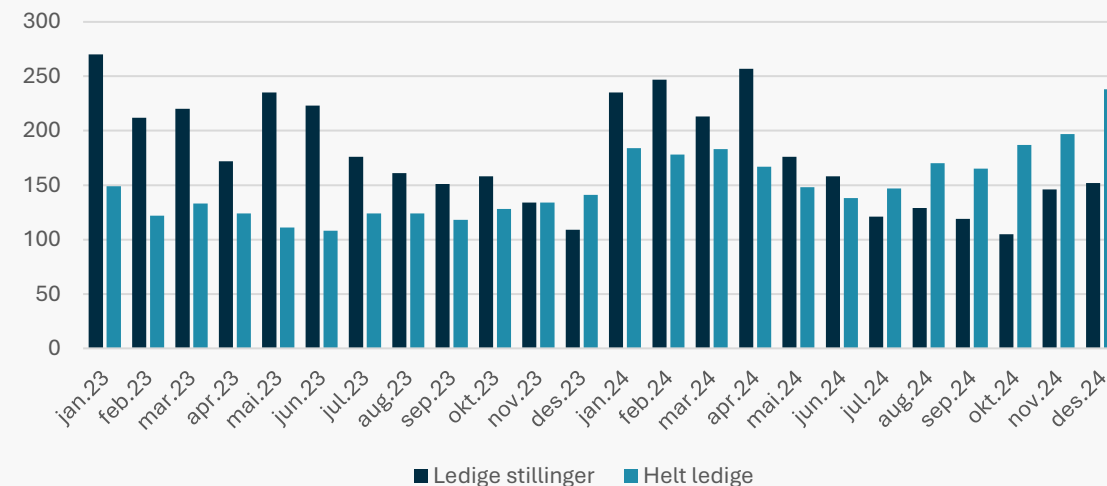
Ledigheten i Rana kommune økte fra 1,1 prosent i januar 2023 til 1,8 prosent i desember 2024. Det samme gjaldt for Alstahaug. Dette var høyere enn fylket for øvrig som hadde en ledighet på 1,7 prosent. Til sammenligning hadde Brønnøy og Vefsn en ledighet på 1,1. Til tross for svingninger i ledigheten, er den fremdeles lav og bidrar til fortsatt press i arbeidsmarkedet.

Tilgangen på ledige stillinger har gjennom en lang periode vært høyere enn ledigheten, både i Nordland og i Rana kommune. I juli 2024 snudde dette for Rana, og det ble flere helt ledige enn tilgjengelige jobber. Skillet ble høyere mot årsslutt, og det ble stadig flere arbeidsledige og færre ledige stillinger.

Helt ledige i prosent av arbeidsstyrken for de største kommunene på Helgeland (2023-2024)

Ledige personer og tilgang på stillinger i Rana kommune (2023-2024)

Næringsstruktur og bedriftsetablering/overlevelse

Foto: Mo Industripark

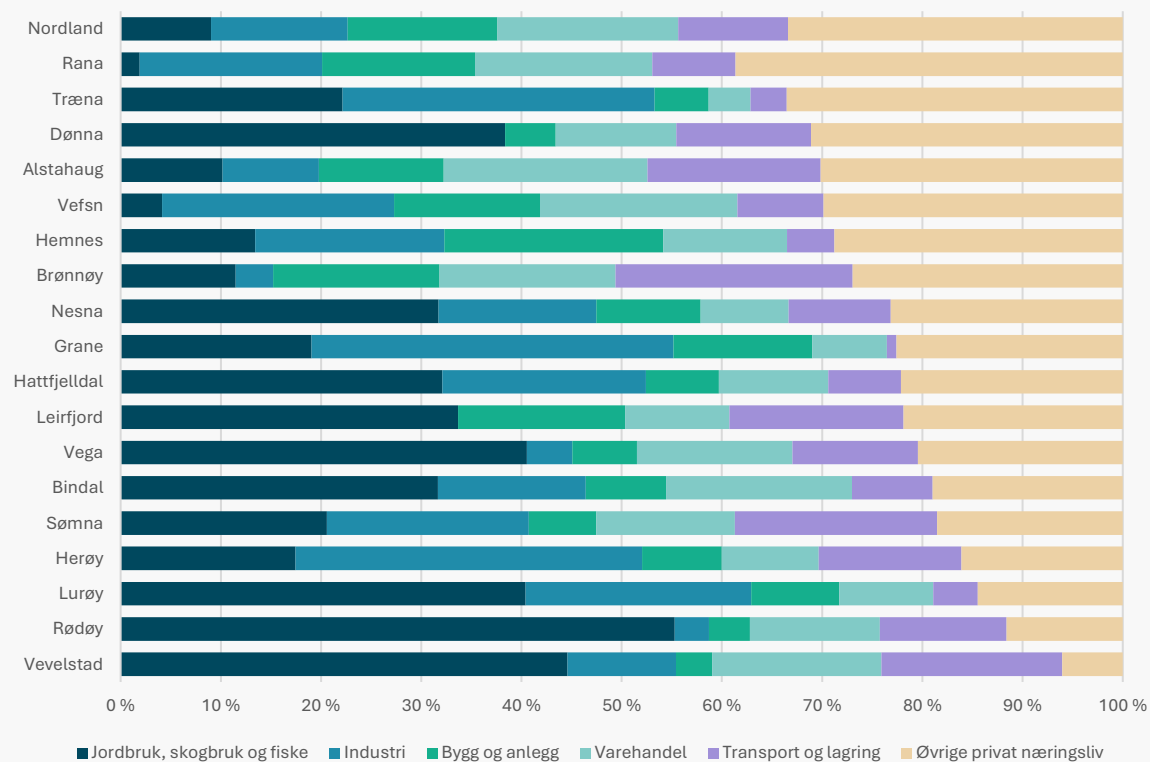
Næringssammensetning

I Rana er det innenfor industrien, varehandelen, samt bygg og anlegg det er høyest andel sysselsatte innenfor privat næringsliv. Det samme gjelder for Nordland for øvrig.

I kategorien øvrig privat næringsliv faller privat og forretningsmessig tjenesteyting, i tillegg til bergverk og elektrisitetsproduksjon, som er store næringer i Rana.

Helgeland er et havbruksorientert fylke, og flertallet av kommunene på Helgeland sysselsetter en høy andel innenfor primærnæringene. Høyest andel står Rødøy for, hvor 55 av kommunens sysselsatte i privat næringsliv jobber innenfor primærnæringene. Rett etter følger Vevelstad med 44 prosent og Dønna med 38 prosent.

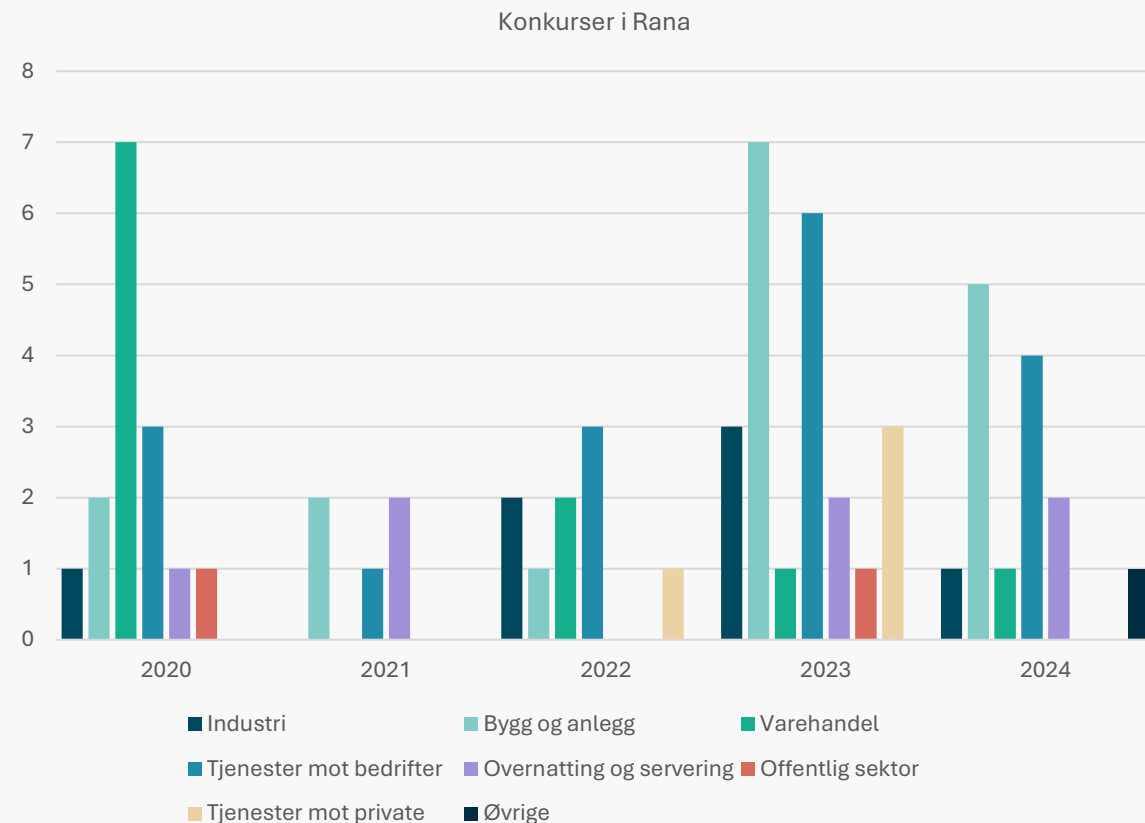
Andel sysselsatte i de 5 største private næringene (2025)

Foretaksoverlevelse og konkurser

I 2024 var det totalt 14 konkurser i Rana kommune, hvorav 5 kom innenfor bygg og anlegg og 4 innenfor tjenester mot bedrifter. 2 bedrifter innen overnatting og servering gikk konkurs. Både industrien og varehandelen opplevde 1 konkurs.

Utviklingen i konkurser har vært relativ jevn, med en nedgang i antall konkurser både i 2021 og 2022. Dette kan ha sammenheng med kompensasjonsordninger under og etter koronapandemien. I 2023 var det 23 konkurser, som var det høyeste antallet de siste fem årene. Også i 2023 var det innenfor bygg og anlegg, samt tjenester mot bedrifter flest gikk konkurs.

Økonomisk utvikling

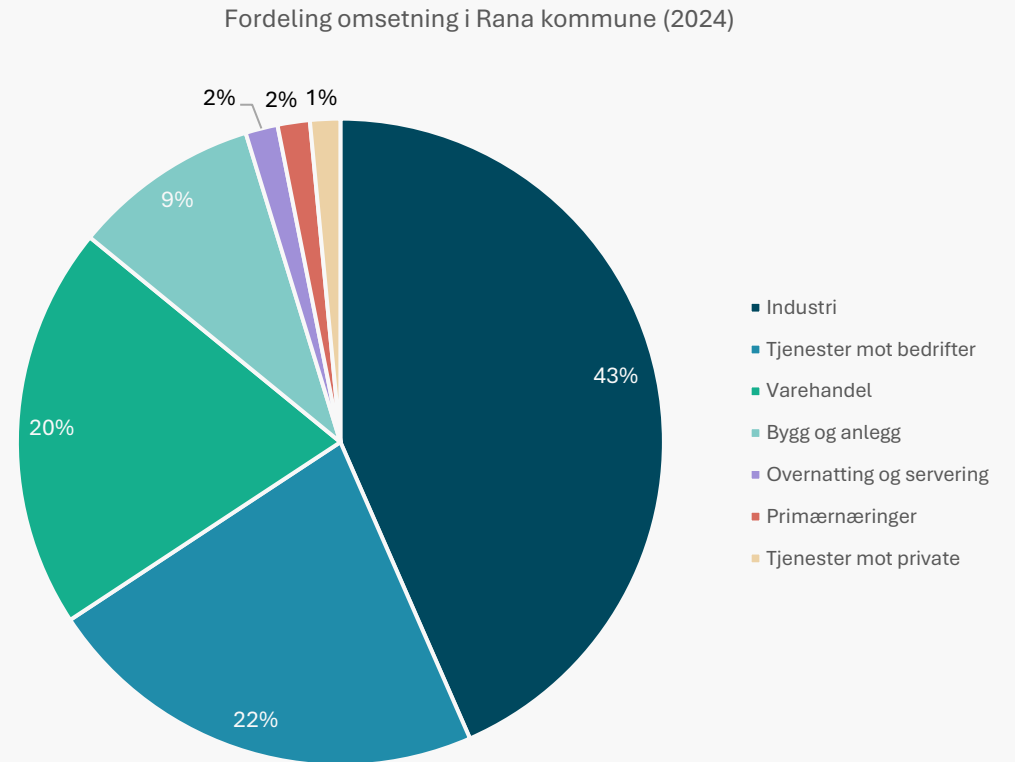
Foto: Build Up Helgeland / Visit Helgeland

Omsetning

Omsetningen i Rana var rett i overkant av 31 milliarder kroner i 2024, en økning på drøye 500 millioner fra året før.

42 prosent av omsetningen kunne knyttes til industrien med 13,3 milliarder kroner. Tjenester mot bedrifter sto for 6,9 milliarder kroner, fulgt av varehandelen med 6,2 milliarder kroner.

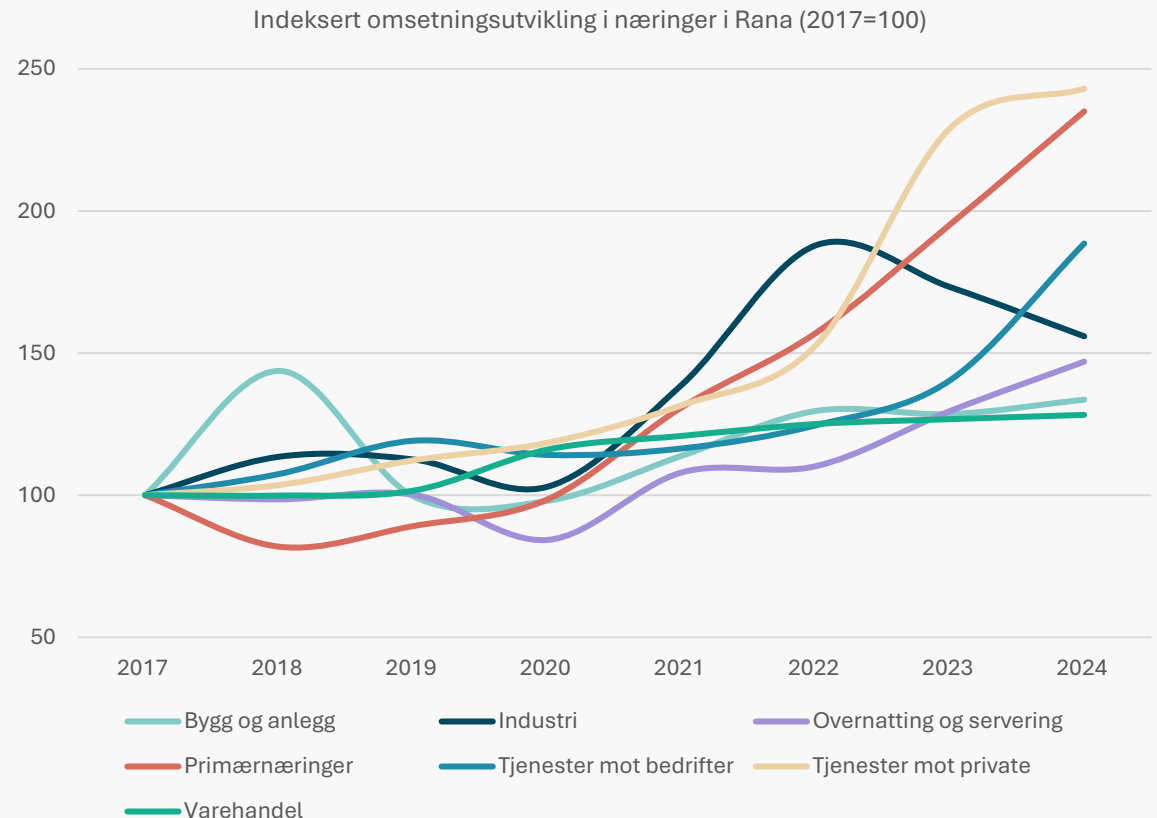

Omsetningsutvikling i næringer

Siden 2017 har tjenester mot private og primærnæringene hatt den sterkeste omsetningsutviklingen med en vekst på henholdsvis 143 og 135 prosent. Tjenester mot private har mer enn doblet omsetningen, fra 190 millioner kroner i 2017 til 460 millioner kroner i 2024. Primærnæringene likeså, med en vekst fra 210 millioner kroner til 495 millioner kroner i samme periode.

Industrien har tidligere vært motoren i næringslivet i Rana, men har fra 2022 hatt et markant fall, fra 16 milliarder kroner i 2022 til 13,3 milliarder kroner i 2024. Dette har sammenheng med unormalt høye priser på råstoff i 2021 og 2022, og at man er mer tilbake til normalnivå i 2024.

Svakest har utviklingen vært for varehandelen, med en vekst på 28 prosent i hele perioden.

Verdiskaping og utvikling

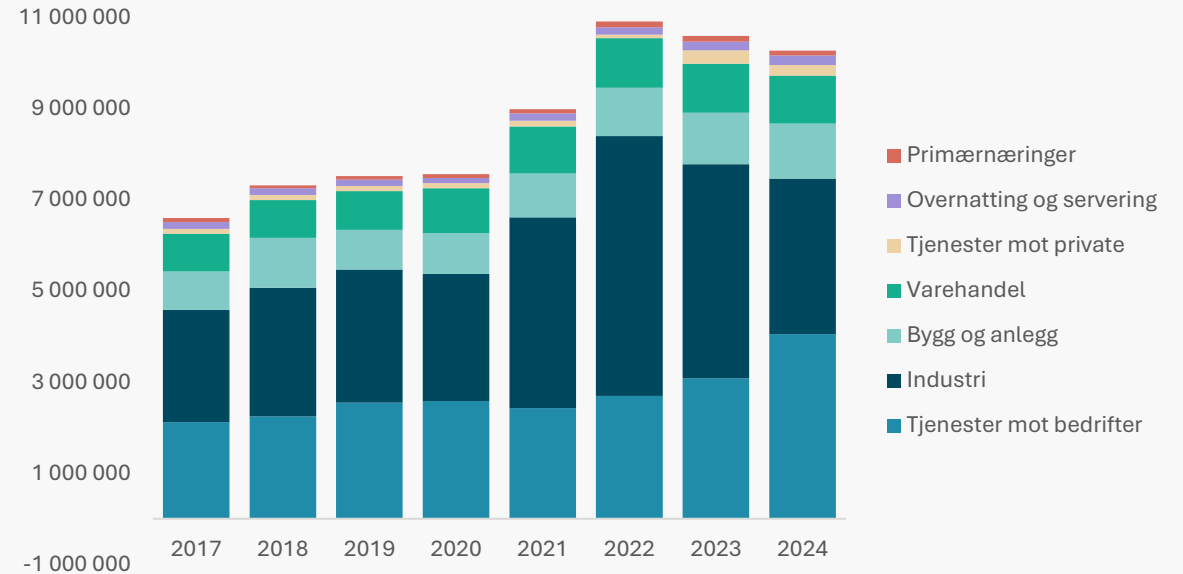
I 2024 var verdiskapingen i Rana rett i overkant av 10 milliarder kroner, en marginal nedgang fra året før. Tjenester mot bedrifter sto for størst andel av verdiskapingen med 4 milliarder kroner. Industrien falt fra 4,7 milliarder kroner i 2023 til 3,4 milliarder kroner i 2024.

I perioden 2017-2024 var det tjenester mot private som hadde den største veksten, med en vekst på nærmere 120 prosent. Samtidig utgjør denne næringen en liten andel av den totale verdiskapingen. Rett etter fulgte tjenester mot bedrifter med en vekst på 91 prosent.

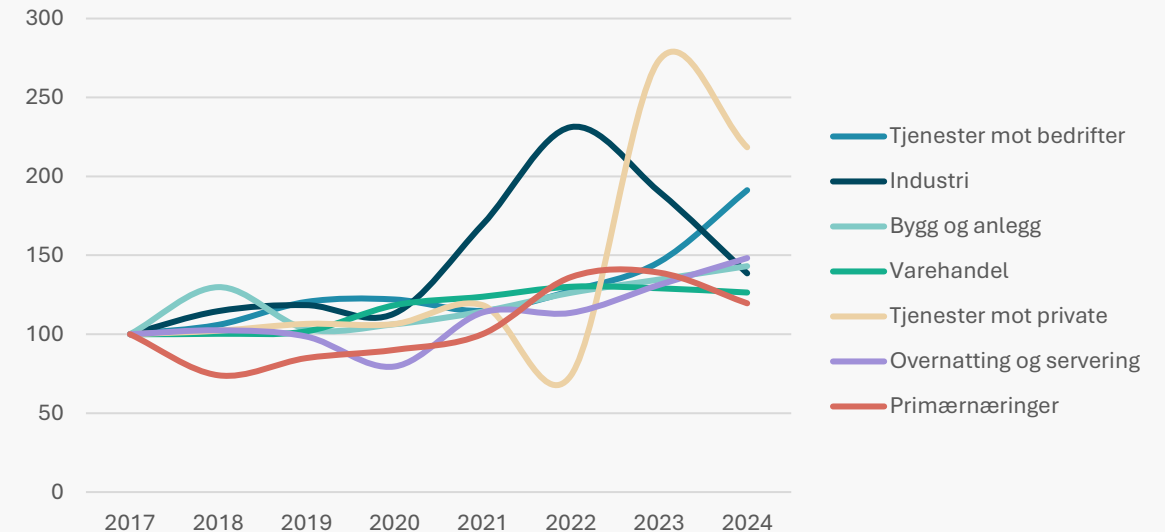
I snitt har næringene i Rana hatt en verdiskapingsvekst på 55 prosent i perioden.

Verdiskapingen er målt som driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) + lønnskostnader. Enkelt sagt er verdiskaping det som blir igjen av verdier i bedriften etter at man har trukket fra kostnadene til varer og tjenester som er kjøpt inn fra andre. Dette er midlene som går til lønn til ansatte, skatter til staten og eventuelt overskudd til eierne.

Verdiskaping i Rana kommune (1000 kr)

Indeksert utvikling i verdiskaping (2017=100)

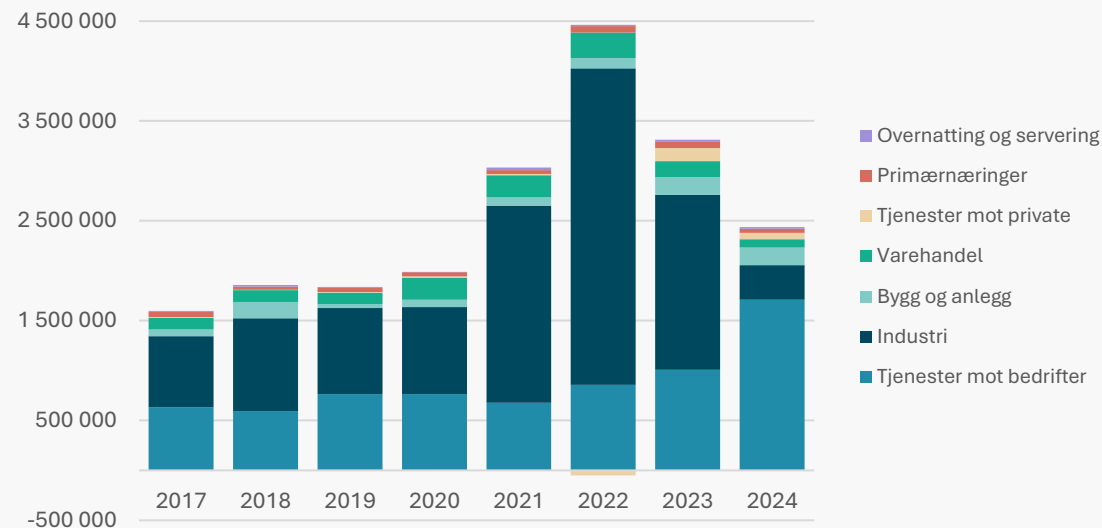
Lønnsomhet

Det totale driftsresultatet for bedriftene i Rana endte på rett under 2,5 milliarder kroner i 2024. Det var en nedgang på 25 prosent fra året før, og hele 44 prosent fra toppåret i 2022.

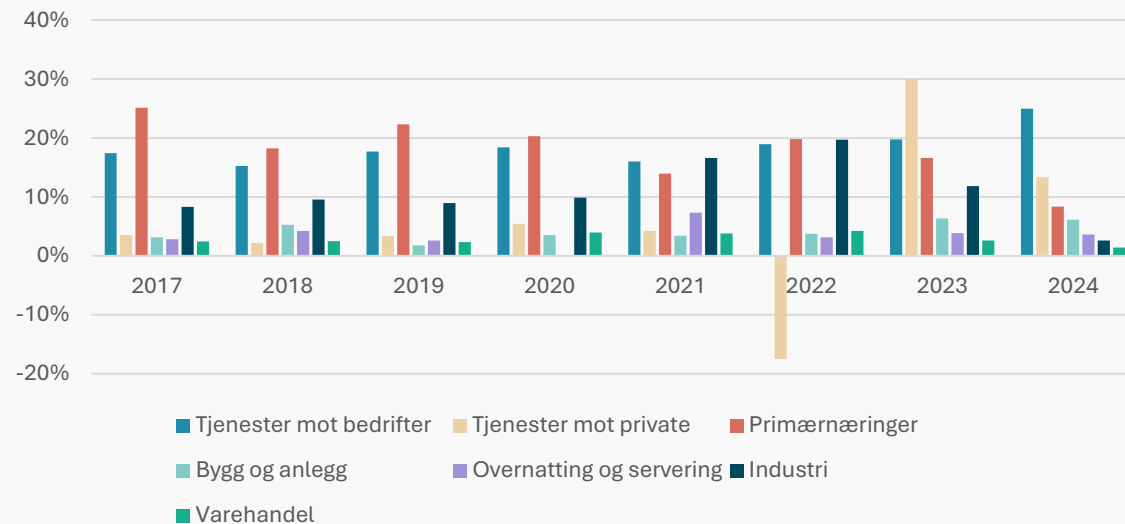
Samlet driftsmargin var på 7,9 prosent i 2024. I perioden 2017-2022 var det en jevn vekst i driftsmarginen i Rana, før den falt fra 2023 og utover. De siste par årene er det tjenesteytende næringer som har bidratt til høyest driftsmargin.

Det store utslaget på driftsmarginen for næringen tjenester mot private i 2022 skyldes et negativt driftsresultat for Sparebankstiftelsen Helgeland.

Driftsresultat per næring i Rana (1000 kr)

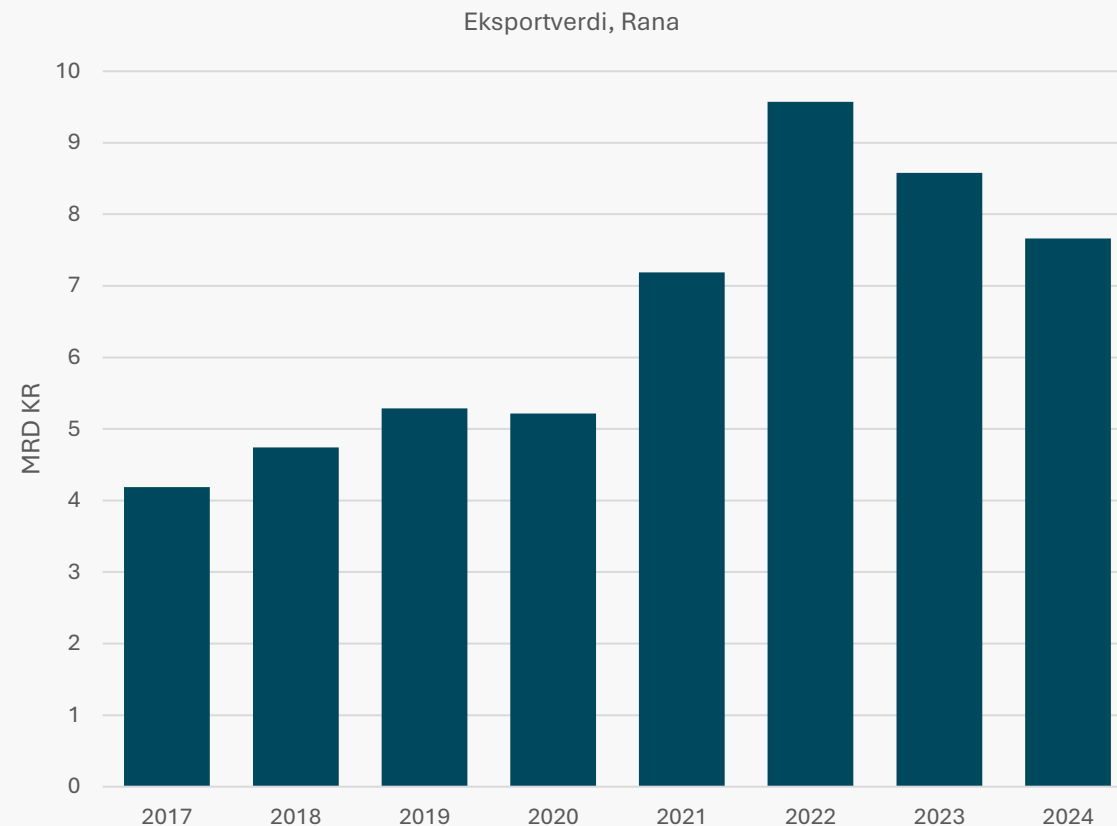
Driftsmargin per næring i Rana kommune

Eksport

Bedriftene i Rana eksporterte for 7,7 milliarder kroner i 2024, en nedgang fra året før på nærmere 11 prosent. Likevel er Rana fremdeles Nord-Norges største kommune målt i fastlandseksport.

Blant de største eksportørene finner man 7 Steel Service Norway AS, Elkem Rana, Rana Gruber og Ferroglobe Mangan Norge.

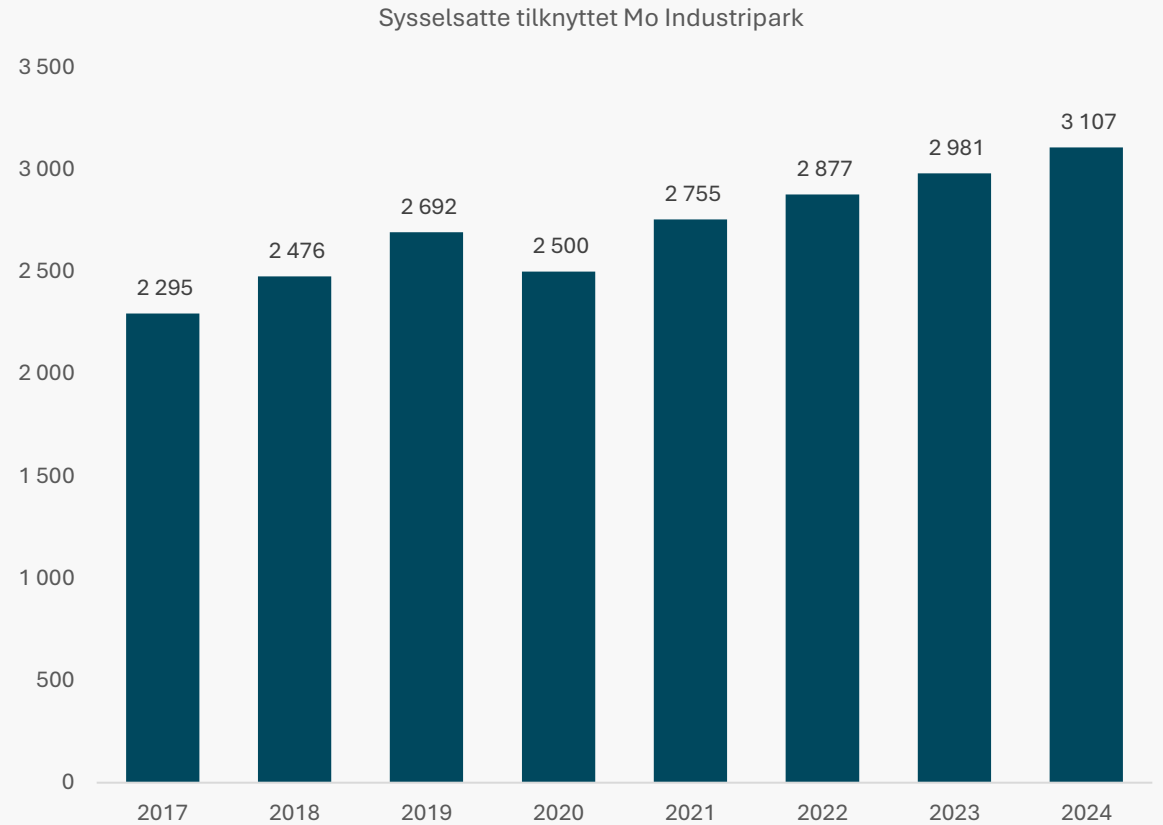
Mo Industripark

Syssselsetting

Bedriftene tilknyttet Mo Industripark sysselsatte i overkant av 3.100 i 2024. Dette utgjør en vekst på 35 prosent siden 2017. Økningen skyldes både vekst i sysselsettingen i bedriftene tilknyttet Mo Industripark, men også at det er flere bedrifter som er tilknyttet industriparken.

I 2024 utgjorde sysselsettingen tilknyttet Mo Industripark 35 prosent av sysselsettingen i privat sektor i Rana kommune, og 23 prosent av den samlede sysselsettingen i kommunen.

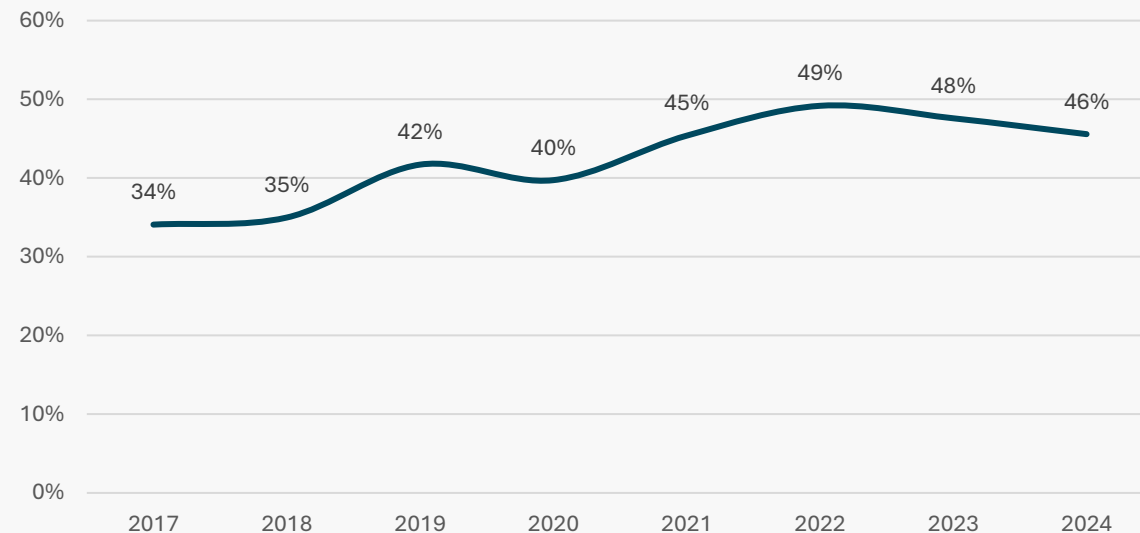

Omsetning

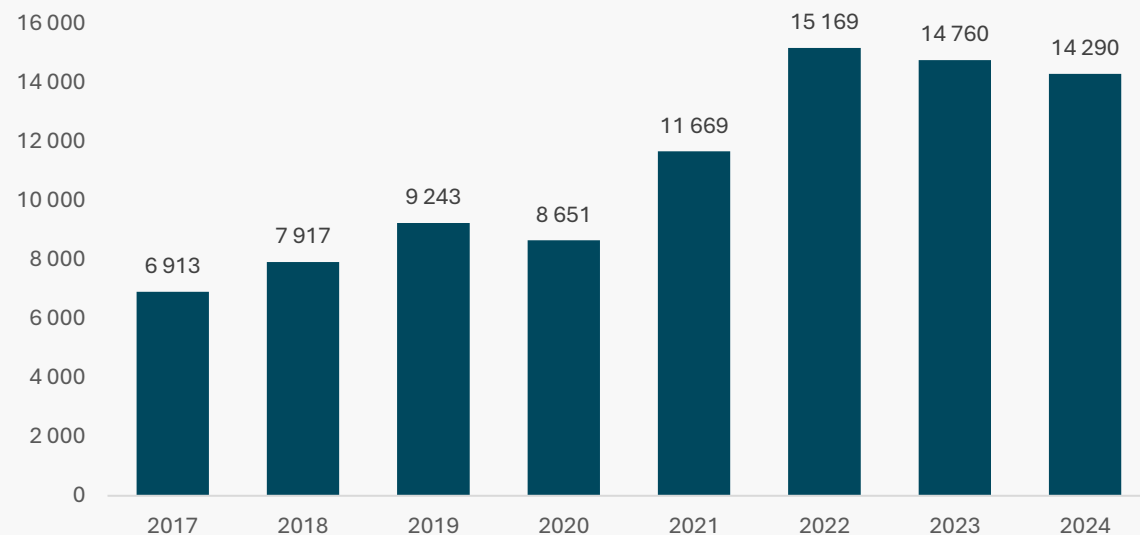
I 2024 hadde bedriftene tilknyttet Mo Industripark en samlet omsetning på 14,3 milliarder kroner. Omsetningen har gått noe ned i 2023 og 2024, sammenlignet med toppåret 2022. Dette kan forklares ved at det i 2022 var svært høy etterspørsel eller råvarer og metallvarer globalt, noe som ga høy prisvekst. Omsetningen de to siste årene er likevel høy sammenlignet med årene før 2022.

Omsetningen ved Mo Industripark utgjorde 46 prosent av den samlede omsetningen i Rana kommune.

Omsetning ved Mo Industripark som andel av omsetningen i Rana kommune

Omsetningsutvikling ved bedrifter tilknyttet Mo Industripark (mill. kr)

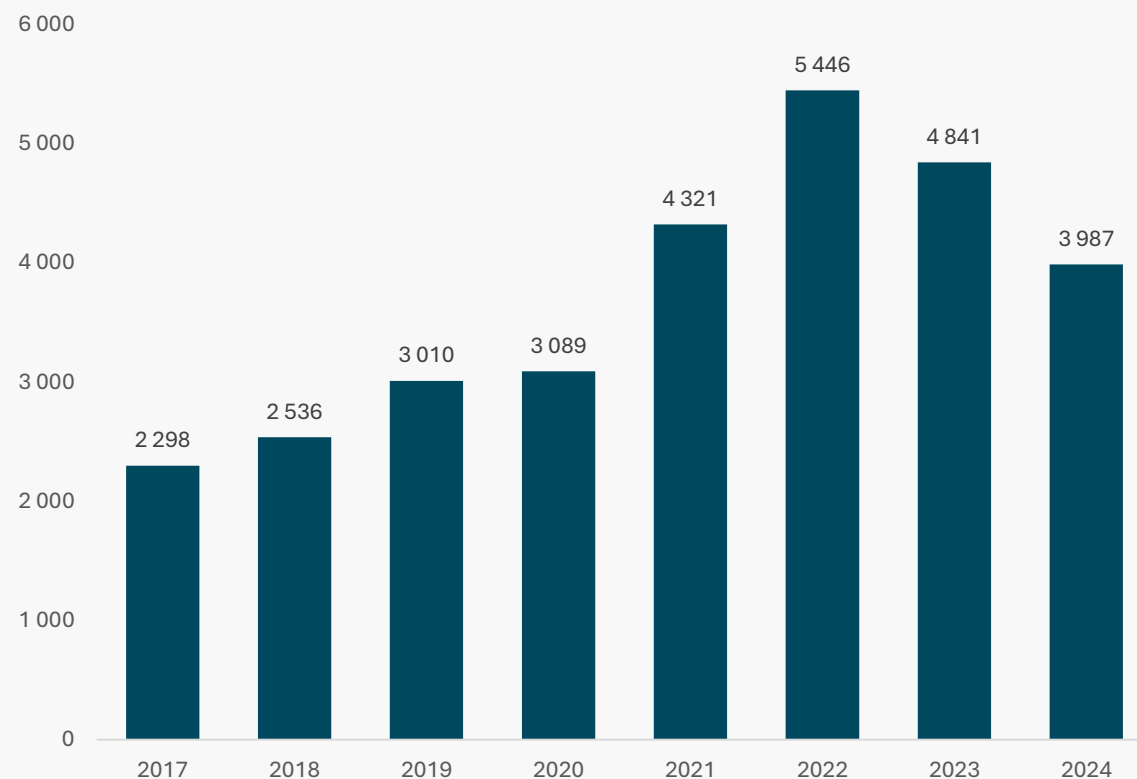
Verdiskaping

Verdiskapingen hos bedrifter tilknyttet Mo Industripark var på i underkant av 4 milliarder kroner i 2024. Dette utgjorde 38 prosent av verdiskapingen i Rana kommune. Likt som for omsetningen var verdiskapingen i 2022 spesielt høy på grunn av høye priser. I 2024 dras også verdiskapingen ytterligere ned av Freyr, som hadde negativ verdiskaping på 500 millioner kroner som følge av et stort negativt driftsresultat.

Verdiskapingen er målt som driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) + lønnskostnader.

Enkelt sagt er verdiskaping det som blir igjen av verdier i bedriften etter at man har trukket fra kostnadene til varer og tjenester som er kjøpt inn fra andre. Dette er midlene som går til lønn til ansatte, skatter til staten og eventuelt overskudd til eierne.

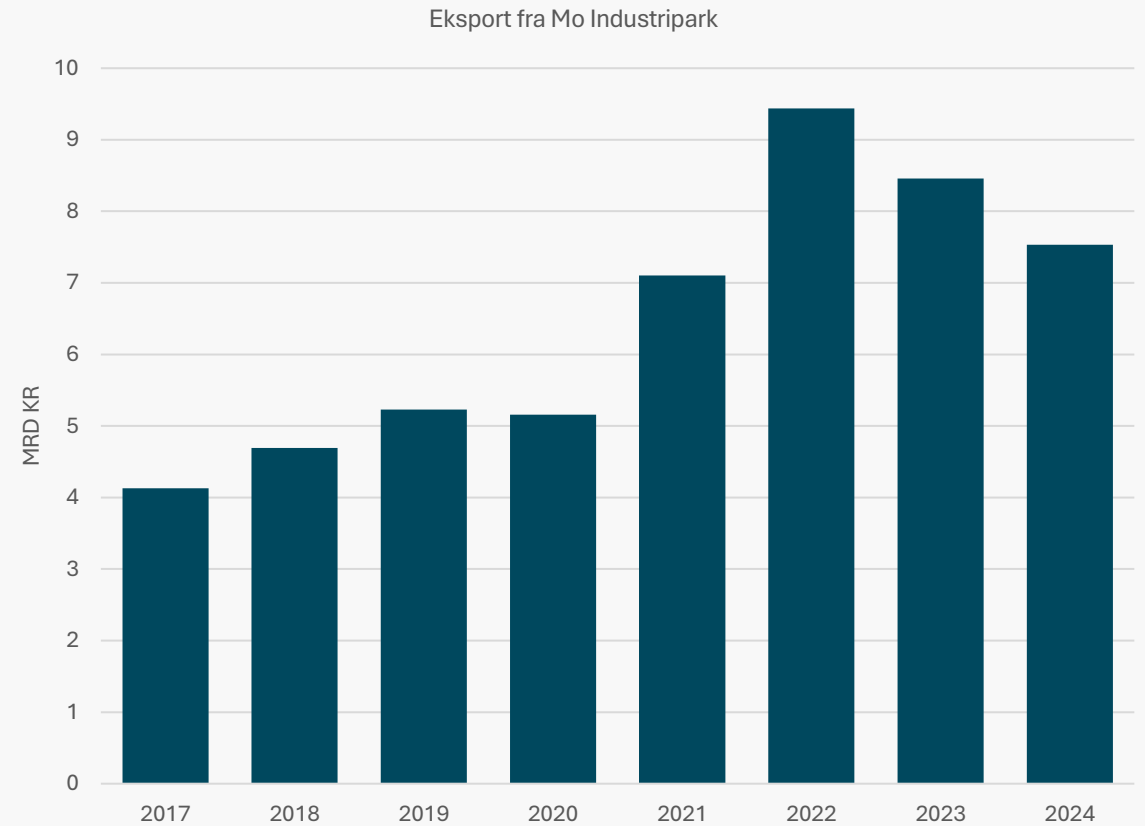
Utvikling i verdiskaping ved Mo Industripark (mill. kr)

Eksport

Nær all eksport fra Rana kan knyttes til bedrifter i Mo Industripark. Bedriftene, inkludert Rana Gruber, eksporterte for 7,5 milliarder kroner av den totale eksportverdien i Rana kommune på 7,7 milliarder kroner.

I likhet med fylkessnittet har eksporten falt noe fra året før, og det kan i stor grad forklares av lavere priser, og uro i verdensmarkedet.

Leverandørindustri Havbrukssektoren

Foto: Mo Industripark

Havbruksrelatert leverandørindustri i Rana

Nordland er ett av landets mest betydningsfulle havbruksfylker, mens Rana tradisjonelt har vært en industrielt orientert kommune. Til tross for et begrenset omfang av egen havbruksproduksjon, har Rana utviklet en omfattende leverandørindustri som betjener havbrukssektoren både regionalt og nasjonalt.

Omfang

Kartleggingen identifiserer om lag 50 bedrifter i Rana med leveranser til havbruksnæringen. Bedriftenes omsetningsandel mot havbruk varierer fra noen få prosent til nær full avhengighet av sektoren. Tabellen viser en oversikt over de bedriftene som hadde omsetning knyttet til havbruk i 2024. Det er også mange flere bedrifter som relateres til havbruk, men som det er vanskelig å tallfeste nøyaktig omsetning til. Et eksempel på dette kan være Sparebank 1 Helgeland.

Bygg og anlegg

- Elektro Mo
- Haneseth
- Haaland
- Ice Drift
- MBA Entreprenør
- Miras Elektro
- Momek Civil

Industri

- Bjørklund Mekaniske Verksted
- Helgeland Marinasystemer
- Helgeland Plast
- Hemnes Mek. Verksted
- Imtas
- Mo Industripark
- Momek Services
- NPM Service
- Kvarøy Smolt
- Østbø

Tjenester mot bedrifter

- Advokatfirmaet Grette
- Helse og sikkerhet
- ID Reklame
- Kunnskapsparken Helgeland
- Meyership
- Nemko Norlab
- Nor-Log
- Sintef Helgeland

Varehandel og tjenester mot private

- RTD
- Tess Nord
- Wave Telecom

Viktigheten av havbrukssektoren i Rana

Økonomisk betydning

I 2024 utgjorde samlet omsetning knyttet til leveranser til havbruk om lag 925 millioner kroner. Fordelingen etter næring viser følgende:

- Industri: ca. 700 millioner kroner
- Bygg og anlegg: ca. 100 millioner kroner
- Næringslivsrettet tjenesteyting: ca. 72 millioner kroner
- Varehandel og privat tjenesteyting: ca. 12 millioner kroner

Omsetningen knyttet til disse leveransene utgjorde 3 prosent av total omsetning i Rana i 2024.

Sysselsettingseffekter

Leveransene til havbruksnæringen hadde i 2024 en estimert sysselsettingseffekt på nærmere 400 årsverk i Rana. Dette understreker at havbruksrelaterte aktiviteter utgjør en betydelig kilde til arbeidsplasser, selv i en kommune med begrenset primærproduksjon innen havbruk.

Det viser at Ranas leverandørindustri spiller en sentral rolle som støtteinfrastruktur for havbruksnæringen i Nordland. Koblingen mellom industriell kompetanse og havbruksrelaterte behov representerer et strategisk utviklingspotensial. Et styrket samspill mellom industri, teknologiutvikling og havbruk kan bidra til økt verdiskaping, innovasjon og regional konkurransekraft.

Omsetning og sysselsatte forbundet med havbrukssektoren

